

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: فنون ۳ ترم اول

تاریخ آزمون:

امامیه

۱) عبارات‌های درست و نادرست را مشخص کنید.

الف: از آغاز سلطنت ناصرالدین‌شاه تا پدید آمدن مشروطیت نثر فارسی به سمت سادگی و روانی پیش رفت.
ب: درون‌مایه نثر دوره بیداری که در سال‌های نزدیک به انقلاب مشروطه، آزادی و آزادی‌خواهی، سنت‌شکنی و تجددخواهی بود تغییر یافت.

۲) در نثر دوره بازگشت چه تغییری در ساختار و ترکیب دستوری کلام ایجاد شد؟

۳) با توجه به سبک شعر در دوره بیداری هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام یک از سطوح سه‌گانه سبک‌شناسی (زبانی-ادبی-فکری) است؟
الف: به موازات حضور مردم در سیاست و اجتماع، مضامین و اندیشه‌های تازه به شعر وارد شد.

ب: شعر متناسب با زبان و فهم مردم عادی، محاوره‌ای بیان شد.

ج: شاعران دوره بیداری تخیلات سراینده‌گان پیشین را در نظر داشتند.

۴) مضمون قانون و قانون‌مداری در سخن شاعران و نویسندگان دوره بیداری بر پایه چه مسأله‌ای راه یافت؟

۵) با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«سرافرازیم اگر بر بنده بخشی
وگرنه از گنه سر برنیاریم»

الف) وزن بیت را بنویسید.

ب) همزه آغاز کدام واژه حذف نمی‌شود؟

ج) در کدام هجا اختیار شاعری تبدیل مصوت کوتاه به بلند دیده می‌شود؟

۶) با توجه به بیت زیر به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

«پاکیزه‌روی را که بود پاکدامنی
تاریکی از وجود بشوید به روشنی»

۱- دو شکل وزن بیت را بنویسید.

۲- نشانه‌های هجایی وزن را نشان دهید.

۳- در کدام پایه آوایی اختیار شاعری زبانی تبدیل مصوت بلند به کوتاه وجود دارد؟

۷) با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی موارد داده‌شده را تعیین کنید.

یاری آن است که زهر از قیلش نوش کنی نه چو رنجی رسدت یار فراموش کنی

الف) وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است. درست نادرست

ب) اختیار شاعری حذف همزه ۳ بار صورت گرفته است. درست نادرست

ج) در هجای دوم مصراع اول اختیار تبدیل مصوت بلند به کوتاه وجود دارد. درست نادرست

د) اختیار شاعری تبدیل مصوت کوتاه به بلند ۲ بار در مصراع دوم صورت گرفته است. درست نادرست

۸ در هریک از مصراع‌های زیر کدام یک از اختیارات زبانی ردیف مقابل وجود دارد؟

- الف) کسی ره سوی گنج قارون نبرد
 ب) بی دل از بی‌نشان چه گوید باز
 ج) رو باز گشادّی و درِ نطق بیستی
 د) که داروی بی‌هوشی‌اش در دهند
 ه) که سعدی دُر افشاند اگر زر نداشت

۱- حذف همزه

۲- تبدیل مصوت کوتاه به بلند

۳- تبدیل مصوت بلند به کوتاه

۹ هریک از موارد ستون الف را به مورد مناسب در ستون ب وصل کنید.

(یک مورد از ستون الف اضافه است.)

الف	ب
سبک‌شناسی	دهخدا
منشآت	ایرج میرزا
قلب مادر	قائم‌مقام فراهانی
روزنامه‌سروش	محمدتقی بهار
صوراسرافیل	

۱۰ بیت زیر سروده کیست؟ ویژگی اشعارش را بیان کنید؟

«از خون جوانان وطن لاله دمیده
 از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»

۱۱ تلمیح را در بیت زیر بیابید و توضیح دهید.

چون جواب احمق آمد خامُشی
 این درازی در سخن چون می‌کشی

۱۲ یک آرایه بدیع معنوی در شعر زیر بیابید.

چترها را باید بست

زیر باران باید رفت

۱۳ در کدام یک از ابیات زیر، آرایه تضاد و در کدام یک، متناقض‌نما به کار رفته است؟ تفاوت آن دو را توضیح دهید.

الف) هرچه جز بار غمت بر دل مسکین من است
 برود از دل من، وز دل من آن نرود

ب) هرگز وجود حاضرِ غایب شنیده‌ای
 من در میان جمع و دلم جای دیگر است

۱۴ آرایه مربوط به هر بیت را از داخل کمانک بیابید و در مقابل آن بنویسید. (یک مورد اضافه است.)

(تلمیح- تضمین- لف و نشر- تضاد- متناقض‌نما)

الف) شکر ایزد که به اقبال کله‌گوشه گل
 نخوت بادِ دی و شوکتِ خار آخر شد

ب) عجب مدار که در عین درد خاموشم
 که درد یارِ پری‌چهره عین درمان است

پ) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او
 آن نور روی موسی عمرانم آرزوست

ت) روی و چشمی دارم اندر مهر او
 کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند

۱۵ لف دوم و نشر اول را در بیت زیر مشخص کنید.

منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش
 من انس به سرو و گل و بادام گرفتم

۱۶ این سروده را در قلمرو زبانی و ادبی و فکری بررسی کنید.

آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
 دست خود ز جان شستم از برای آزادی

تا مگر به دست آرم دامن وصالش را
 می‌روم به پای سر در قفای آزادی

در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است
 ناخدای استبداد باخدای آزادی

دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین
 می‌توان تو را گفتن پیشوای آزادی

فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل
 دل نثار استقلال جان فدای آزادی

(فرخی یزدی)

۱۷ در کدام گزینه ویژگی آثار یا زمینه‌های فعالیت هنرمندان مذکور، در کمانک مقابل آن‌ها صحیح است؟

- ۱ سید اشرف‌الدین گیلانی (زبان طنزآمیز) - ادیب‌الممالک فراهانی (غزل‌سرایی) ۲ محمدباقر میرزا خسروی (نمایش‌نامه‌نویسی) - قائم‌مقام فراهانی (نثر ساده)
 ۳ ناظم‌الاسلام کرمانی (پژوهش تاریخی) - علی‌اکبر دهخدا (فرهنگ‌نویسی) ۴ فرّخی یزدی (تصنیف‌سرایی) - ایرج میرزا (هجو و هزل)

۱۸ تقطیع هجایی و ارکان مصرعی از بیت زیر، در کدام گزینه، درست است؟ (سنجش انسانی ۸۶)

«دلم از تو چون برنجد، که به وهم درنگنجد که جواب تلخ گوئی و تو بدین شکر دهانی»

- ۱ $UU - /U - UU / - - U - / - - UU$ ۲ $UU - / - - UU / - - U - / - - UU$
 ۳ $UU - /U - UU /U - U - /U - UU$ ۴ $UU / - - UU / - - UU / - - UU$

۱۹ وزن بیت زیر چیست و کدام اختیار شاعری ربانی در بیت به کار رفته است؟

«بر روی خاک تکیه‌گه دردمند عشق از خوابگاه اطلس گلریز خوشتر است»

- ۱ مستعلن مفاعل مستعلن فعل - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه مفعول مفاعل مفاعل مفاعل فعلول - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
 ۲ مستعلن مفاعل مفاعل مفاعل مستعلن مفعول فاعلات مفاعل فاعلن - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
 ۳ مستعلن مستعلن مستعلن مستعلن مستف - حذف همزه

۲۰ شاعر در کدام بیت از آرایهٔ «لف و نشر» بهره‌نجسته است؟

- ۱ بی روی و قامت و لب جان‌بخش دلکشت ترک بهشت و طوبی و کوثر گرفته‌ایم
 ۲ مرا که چشم ارادت به روی و موی تو باشد دلیل صدق نباشد نظر به لاله و سنبل
 ۳ روی است ماه‌پیکر و موی است مشکبوی هر لاله‌ای که می‌دمد از خاک و سنبل
 ۴ به حسن خال و بناگوش اگر نظر نکنی نظر تو با قد و بالای خود نیندازی

۲۱ وزن «نخواهی آن که چو آتش کنند خاموش خموش باش و به هر خس ره کمین مگشای» با کدام بیت یکسان است؟

- ۱ من رمیده ز غیرت ز پا فتادم دوش نگار خویش چو دیدم به دست بیگانه
 ۲ هر که دل به عشق دهی خوش دمی بود در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست
 ۳ سر پیوند تو تنها نه دل حافظ راست کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست
 ۴ و گر رسم فناخواهی که از عالم براندازی برافشان تا فرو ریزد هزاران جان زهر مویت

۲۲ ترتیب ابیات زیر، از جهت داشتن آرایه‌های «تضاد، تناقض، تلمیح و لف و نشر» کدام است؟

- الف) از آن زمان که فکندند چرخ را بنیاد دری نیست زمانه که دیگری نگشاد
 ب) نیست یک جو خلد را در دیدهٔ من اعتبار حُسن گندم‌گون برد از راه چون آدم مرا
 پ) به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل لطیفه‌های عجب زیر دام و دانهٔ توست
 ت) سعدی نگفتمت که به سرو بلند او مشکل توان رسید به بالای پست ما

- ۱ الف، ت، ب، پ ۲ ت، پ، ب، الف ۳ ب، پ، ت، الف ۴ الف، ب، پ، ت